

2. Длугопольський О.В. Суспільний сектор економіки і публічні фінанси в епоху глобальних трансформацій: моногр. / О.В. Длугопольський. – Тернопіль: Екон. думка ТНЕУ, 2011. – 632 с.

3. Кольванов В.Ю. Основные направления активизации инновационной деятельности при формировании инновационной экономики / В.Ю. Кольванов, М.Б. Магомедов // Инновации. – 2007. – № 4(102). – С. 51-54.

4. Краус Н.М. Становлення інноваційної економіки в умовах інституціональних змін: монографія / Н.М. Краус. – К.: ЦУЛ, 2015. – 596 с.

5. Україна 2030: Доктрина збалансованого розвитку / За ред. д.е.н., проф. О.І. Жилінської. – Львів: Кальварія, 2017. – 128 с.

6. IDEFO [Електронний ресурс] // Вікіпедія. Вільна енциклопедія: веб-сайт. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/IDEFO>. – Назва з екрана.

Гребеннікова Наталія Володимирівна,

*викладач кафедри філософії, політології та українознавства
Київського національного університету технологій та дизайну,
м. Київ
kmuksmol@gmail.com*

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ НА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТТЯХ

У статті аналізується застосування сучасних інтерактивних технологій навчання зокрема при вивченні гуманітарних дисциплін, що створює умови для розвитку самореалізації особистості та допомагає досягти високого інтелектуального розвитку студентів.

Ключові слова: інформаційні технології, бази інформації, інформаційне середовище електронний освітній ресурс.

The article analyzes the application of modern interactive learning technologies in particular in the study of humanitarian disciplines, which creates conditions for the development of self-realization of the individual and helps to achieve the high intellectual development of students.

Key words: information technologies, information bases, informational environment, electronic educational resource.

В сучасному суспільстві розвиток інформаційних технологій та комунікацій невпинно впливає на розвиток інформаційного середовища у вищих навчальних закладах. Взаємодія педагогічного середовища вищого навчального закладу та інформаційно-комунікаційних технологій створюють якісно нову систему, що постійно оновлюється. Задача сучасного вищого навчального закладу полягає в

ефективному використанні нових можливостей для науково-методичної та організаційно-виховної роботи. При викладанні гуманітарних дисциплін найбільший ефект дає запровадження інтерактивних технологій навчання, тому що вони є найбільш демократичнішими за інші методи.

Також застосування сучасних інформаційних технологій у навчальному процесі потребує змін у методиці дисципліни. Це пов'язано з тим, що викладач перстає бути для студента єдиним джерелом отримання знань.

Сьогодні студенти звикли до вибіркового та вільного сприйняття потоків інформації. На заміну бажання навчатися послідовно, за підручниками, набуло більшого прояву бажання навчатися у формі участі, проведенні експерименту, практики. В наслідок цього постає потреба у значних змінах моделей та видів як аудиторної, так і самостійної роботи студентів. Основним видом практичних занять, який передбачає самостійне опрацювання студентами окремих тем і проблем відповідно змісту навчальних дисциплін, а також презентацію та обговорення результатів власних досліджень виступають семінарські заняття.

Організація даного виду аудиторної роботи повинна передбачати, що у процесі семінарського заняття студенти розбирають не лише штучні ситуації, а й реальні, практичні задачі, навчаються не лише у викладача, а й один в одного, працюють з базами інформації, використовують безліч інформаційно-комунікаційних технологій, а отже, стають учасниками цілісного інформаційно-комунікаційного педагогічного середовища вищого навчального закладу.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій на семінарських заняттях дозволяє уникати одноманітності їх проведення, підвищувати зацікавленість студентів у навчальному процесі, активізувати їх діяльність.

Одним із найважливіших аспектів у даному освітньому середовищі є вільний доступ до інформації, що, у свою чергу забезпечується існуванням у вищих навчальних закладах локальної мережі та доступу до Internet. Значного поширення у наш час набуває і використання бездротових технологій (Wi-Fi), здатних забезпечити збільшення кількості місць для користувачів, вільного доступу до необхідних даних без прив'язки до стаціонарного робочого місця, тощо. [2, с.131]

Зараз багато інформації можна знайти в мережі Інтернет, сама специфіка технологій Інтернету полягає в тому, що вони надають величезні можливості вибору джерел інформації: базова інформація на серверах мережі; оперативна інформація, що пересилається електронною поштою; різноманітні бази даних провідних бібліотек, наукових і навчальних центрів, музеїв. Засоби телекомунікації (електронна пошта, глобальна, регіональна і локальна мережі зв'язку й обміну даними) надають навчання найширші можливості, зокрема: оперативну передачу на різні відстані інформації будь-якого обсягу і вигляду;

інтерактивність і оперативний зворотний зв'язок; доступ до різних джерел інформації; організацію спільних телекомунікаційних проєктів; запит інформації з будь-якого питання через систему електронних конференцій.

Сьогодні за основу представлення інформації у всесвітній павутині (WWW) узятий гіпертекст. Цей засіб не був спеціально розроблений для мережових додатків, він мав широке поширення і раніше, насамперед, як спосіб створення довідників до програмного забезпечення (тобто мав навчальну функцію). В основі гіпертексту лежить розширена модель енциклопедії – століттями відпрацьованого засобу інформаційної підтримки освіти. [3, с.309] Сучасна електронна енциклопедія, крім фотографій, має звукозапис, музичний супровід і відеофрагменти. Модель енциклопедії передбачає дотримання наступних принципів: вільне переміщення текстом; стислий (реферативний) виклад інформації; необов'язковість суцільного читання тексту; довідковий характер інформації; використання перехресних посилань. Модель навігації в інформаційному полі за допомогою перехресних посилань більше підходить для людини, яка знає, яку інформацію шукати. Адже сучасна молодь більш навчена до сприйняття інформації з екрана телевізора, ніж із книг. Не всі студенти перших курсів уміють правильно користуватися підручником. Вони звикли до сприйняття інформації в динаміці, коли їхня увага організується ззовні за допомогою інтенсивного візуального ряду, а не тексту. Ближче усього до цієї моделі підходять навчальні відеофільми. Електронні бібліотеки дають можливість швидкого доступу до необхідної літератури. Можна сказати і про те, що доступ студентів до Інтернет-ресурсів під час проведення семінарських та практичних занять дає їм змогу миттєвого пошуку інформації, зокрема відповідей на обговорюване питання, тощо. Що у свою чергу, певним чином мотивує студента до активної роботи, участі в дискусіях та обговореннях. Широке запровадження в навчальний процес автоматизованих навчальних систем, які традиційно називають «електронними підручниками», дозволяє значно збільшити продуктивність і ефективність діяльності як викладачів, так і студентів. Електронний підручник визначають як автоматизовану навчальну систему, яка містить дидактичні, методичні, інформаційно-довідкові матеріали з навчальної дисципліни, а також програмне забезпечення, що дозволяє комплексно використовувати їх для самостійного одержання і контролю знань. [4, с.89]

Необхідно зауважити, що і надмірне використання тих чи інших технологій може відволікати увагу студентів і потребує певного контролю з боку викладача. Успіх у засвоєнні студентами поданої та опрацьованої інформації залежить не лише у способі її представлення, а й у якості запропонованого матеріалу, наявності роз'яснень та рекомендацій щодо

виконання тих чи інших завдань, відповідності запропонованих задач специфіці спеціальності, початковим знанням студентів з даного предмету.

У зв'язку зі стрімким процесом інформатизації освіти зростає необхідність і у інформатизації гуманітарних кадрів, що забезпечується не лише впровадженням інформаційних технологій в освітній процес та їх використанням у процесі аудиторної та самостійної роботи студентів, а й у впровадженні нових курсів, які б дозволили підвищувати інформаційну та науково-дослідницьку компетентність майбутніх спеціалістів.

Велике значення у формуванні матеріально-технічної бази інформаційно-комунікаційного середовища відіграють системи дистанційного навчання та електронні засоби навчального призначення. Так, викладач, маючи можливість доступу до використовуваного ним ресурсу, може створювати власні електронні курси, наповнювати їх необхідним методичним забезпеченням, використовувати необхідні електронні засоби навчального призначення для покращення наочності запропонованого на розгляд матеріалу. Студенти, маючи доступ до запропонованих викладачем ресурсів, отримують більше можливості для самостійного опрацювання матеріалів, проведення онлайн дискусій, візуального сприйняття інформації. Інформаційно – комунікаційні технології посилюють роль методів активного пізнання та дистанційного навчання. Електронний освітній ресурс є складовою частиною освітнього процесу. Його призначення: забезпечити цілісний, ефективний освітній процес з певної навчальної дисципліни в єдності цілей навчання, змісту, дидактичного процесу й організаційних форм навчання і вважається одним з головних елементів інформаційно – освітнього середовища.

Електронний освітній ресурс розміщуються в інформаційних середовищах університету, організованих на основі використання системи Moodle. Модульне середовище освітнього процесу – це веб-сервіс, який дає змогу авторизованим користувачам університету публікувати, зберігати у систематизованому вигляді, шукати і використовувати електронний освітній ресурс навчальних дисциплін Університету. Веб-сервіс – це програмно-апаратна система, доступна за допомогою мережі і використовує стандартизовану систему XML-повідомлень. Головна мета створення і функціонування Модульного середовища освітнього процесу – це підвищення якості освітнього процесу здобувачів вищої освіти за різними формами навчання (денної, заочної, заочно-дистанційної) шляхом забезпечення доступу учасників освітнього процесу до якісних електронних освітніх ресурсів з навчальних дисциплін Університету. Основні принципи побудови і використання модульного середовища освітнього процесу: – розробка електронно освітнього ресурсу навчальної дисципліни повинна здійснюватися з дотриманням загальних принципів організації освітнього процесу в Університеті,

базуватися на новітніх технологіях навчання та різних педагогічних сценаріях враховуючи особливості здобуття освіти за різними формами навчання; – програмне забезпечення, яке використовується для створення і функціонування модульного середовища має бути ліцензованим, включаючи програмні продукти з відкритими кодами; – спеціалізоване програмне забезпечення модульного середовища освітнього процесу має забезпечувати розроблення, збереження і надання доступу до електронно освітнього ресурсу відповідно до міжнародних стандартів; – доступ студентів, науково-педагогічних і наукових працівників до електронно освітнього ресурсу модульного середовища освітнього процесу має забезпечуватись системою авторизації доступу, побудованою на технологіях єдиного авторизованого веб-доступу кожного користувача. Доступ до електронних освітніх ресурсів здійснюється за допомогою стандартного Інтернет-браузера (наприклад, Google Chrome). У розробленні електронних освітніх ресурсів можуть брати участь: з боку навчальних підрозділів – науково-педагогічні і наукові працівники, інженери, техніки, інженер-програмісти, фахівці, веб-дизайнери, редактори, техніки. Відповідальні за електронні освітні ресурси (teacher) працівники: розробляють змістовне наповнення відповідно до методичних рекомендацій, щодо структури і формату представлених матеріалів; конвертують отримане змістовне наповнення у відповідний підрозділ (дисципліну), розробляють необхідні мультимедійні додатки (графіку, відеоролики, озвучення, тощо). Науково-педагогічні працівники самостійно розробляють електронні освітні ресурси з навчальної дисципліни та розміщують їх в модульному середовищі освітнього процесу. [1, с.49]

Отже, узагальнюючи потрібно звернути увагу на те, що використання інтерактивних методик у навчальному процесі вищих навчальних закладів, зокрема при вивчення гуманітарних дисциплін, створює умови для розвитку самореалізації особистості та допомагає досягти високого інтелектуального розвитку студентів. Адже тільки уміле проектування і реалізація двох складових освітнього процесу – наочно-змістовної і процесуальної – приводять до формування толерантності як найважливішої характеристики в українському демократичному суспільстві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Нормативно-правовий інструментарій системи забезпечення якості освітньої діяльності в Київському національному університеті технологій та дизайну. Збірник положень. Том 2 / упор. канд. екон. наук, доц. О. Б. Моргулець. За загальною редакцією д-ра екон. наук, чл.-кор. НАПН України, проф. І. М. Грищенко. – К.: КНУТД, 2015. – 49с.

2. Тарасіч Ю.Г., Співаковська Є. О. Організація семінарських занять студентів засобами ІКПС Інформаційні технології в освіті. – 2013. № 17. – с. 131.

3. Сучасні технології навчання у вищій школі : модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МІПК ПУЕТ / В. Ю. Стрельников, І. Г. Бритченко. – Полтава : ПУЕТ, 2013. – 309 с.

4. Чертополох А. А. Инновационные технологии обучения: проблема электронного учебника / Чертополох А. А. //Инновации в образовании. – 2001. – № 2. – С. 89–99.

Дяк Т. П.,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов,

Національний лісотехнічний університет України, м. Львів,

tanyushkadyak@yahoo.com

ЕЛИТА ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА: СУПЕРЕЧНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

В статье рассматриваются актуальные проблемы противоречий и перспектив элиты нового общества как проблемы упорядочения глобального мира. Проанализированы характерные для новой элиты особенности, среди которых выделено научную компетентность, лидерские качества, способность к интеграции и синтезу. Исследована проблема влияния элиты на определение политики правительств. Установлено, что элиты как управляют функционированием всех экономических и политических систем, так и влияют на общественно-политические процессы в стране. Отмечена необходимость формирования нового типа элиты с целью развития современного информационного общества.

Ключевые слова: элита, информационное общество, управление, личность, интеллект, информация, знания.

The article deals with the actual problems of contradictions and perspectives of the elite of a new information society as a problem of the regulation of the global world. The author highlights some characteristic features of the new elite, such as the scientific competence, leadership traits, and ability to integrate and synthesize. The problem of the impact that the elite can exert on government performance is explored. The elites are revealed to guide both all economic and political systems and influence the socio-political processes in the country. The necessity to form a new type of elite in order to develop a modern information society is emphasized.

Key words: elite, information society, management, personality, intelligence, information, knowledge.

Сучасне інформаційне суспільство переживає складні трансформаційні процеси, пов'язані з новим етапом розвитку цивілізації. Виділяються п'ять основних принципів, що визначають своєрідність сьогодення: індивідуалізм,